

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ภายใต้การดำเนินการจัดทำเวทีชุมชนของศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทั้ง ๓ ตำบลนั้น เป็นแผนของชุมชนที่ได้กำหนดกิจกรรมการพัฒนา โดยขบวนการสร้างจิตสำนึกแบบมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมตัดสินใจและวางแผนนำไปสู่การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในการประกอบอาชีพ และเพื่อดำรงความเป็นอยู่ด้านการมีรายได้และอาชีพที่มั่นคงนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนแผนที่ผ่านขบวนการจัดทำเวทีชุมชนประกอบด้วย แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีแผนลงทุน และแผนปรับปรุงสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการดำเนินงานโครงการกิจกรรมในการพัฒนาอาชีพทุกสาขาอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของเกษตรกรในชุมชน

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอที่จัดทำขึ้นนี้เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรส่วนท้องถิ่น ภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการเกษตรร่วมกันต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอบางเสาธง

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
ประวัติความเป็นมา	๑
ที่ตั้งอาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
การแบ่งเขตการปกครอง	๑
การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒
ลักษณะภูมิประเทศ	๓
ข้อมูลกลุ่มชุดดินความเหมาะสมของดิน	๔
สภาพภูมิอากาศ	๖
เส้นทางคมนาคม	๗
แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๘
สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	๙
ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ	๑๐

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอบางเสาธง	
เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๑-๑๓
ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๑๔
สถานการณ์การผลิตข้าว	๑๕-๑๙
สถานการณ์การผลิตมะม่วง	๑๙-๒๒
สถานการณ์การผลิตผักกะเฉด	๒๓-๒๕
การกำหนดเป็นกลยุทธ์	๓๓
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอบางเสาธง	
พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	๓๔
พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๓๔-๓๕
พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกร	๓๕-๓๖
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	๓๙

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงคุณสมบัติชุดดินบางกอก	๔
๒	แสดงคุณสมบัติชุดดินบางน้ำเปรี้ยว	๕
๓	แสดงปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด	๖
๔	แสดงจำนวนประชากรรายตำบลของอำเภอบางเสาธง	๙
๕	ตารางปฏิทินการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	๒๖
๖	ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๓๐-๓๑
๗	การจัดทำ TOWS Matrix	๓๒
๘	ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๓๗-๓๘

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แสดงการแบ่งเขตการปกครองของอำเภอบางเสาธง	๒
๒	แสดงลักษณะภูมิประเทศของอำเภอบางเสาธง	๓
๓	แสดงข้อมูลชุดดินของอำเภอบางเสาธง	๖
๔	แสดงเส้นทางคมนาคมของอำเภอบางเสาธง	๗
๕	แผนที่แหล่งน้ำของอำเภอบางเสาธง	๘
๖	แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอบางเสาธง	๙
๗	แสดงแผนที่การใช้ที่ดินทางการเกษตรที่สำคัญ	๑๐
๘	แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินตามความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว	๑๕
๙	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวจริงของอำเภอบางเสาธง	๑๖

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๑๐	แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวจริงและพื้นที่เหมาะสมการปลูกข้าว	๑๖
๑๑	แสดงจุดรับซื้อข้าวในรัศมี ๕๐ กิโลเมตร	๒๐
๑๒	แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วงจริง	๒๐
๑๓	แสดงพื้นที่ปลูกผักกะเฉดจริง	๒๓

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

อำเภอบางเสาธง เป็นอำเภอที่ตั้งขึ้นใหม่ของจังหวัดสมุทรปราการ โดยแยกพื้นที่การปกครองบางส่วนจากอำเภอบางพลี โดยในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย แบ่งพื้นที่ตำบลบางเสาธง ตำบลศรีษะจรเข้หน้า และตำบลศรีษะจรเข้ใหญ่ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๑๓๐.๘๙ ตารางกิโลเมตร มาตั้งเป็นกิ่งอำเภอบางเสาธง พร้อมกับโอนสุขาภิบาลบางเสาธงจากอำเภอบางพลีมาขึ้นกับกิ่งอำเภอบางเสาธง ในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ยกฐานะจากสุขาภิบาลบางเสาธงเป็นเทศบาลตำบลบางเสาธง และในวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีพระราชกฤษฎีกาตั้งกิ่งอำเภอบางเสาธง เป็นอำเภอบางเสาธง

ที่ตั้งอาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

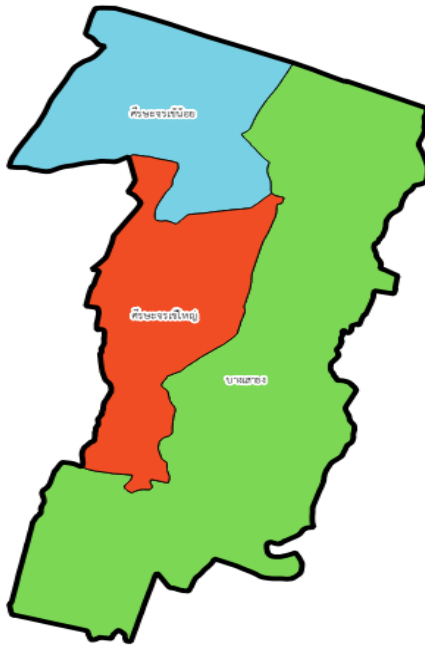
อำเภอบางเสาธง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดสมุทรปราการ มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เขตลาดกระบัง (กรุงเทพมหานคร)
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบางปะ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอบางปะ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอบางพลี

การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอบางเสาธงแบ่งการปกครองออกเป็น ๓ ตำบล ๓๘ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. ตำบลบางเสาธง	๑๗	หมู่บ้าน
๒. ตำบลศรีษะจรเข้หน้า	๑๒	หมู่บ้าน
๓. ตำบลศรีษะจรเข้ใหญ่	๙	หมู่บ้าน

ภาพที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของอำเภอบางเสาธง

การปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอบางเสาธงมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔ แห่ง ได้แก่

๑. เทศบาลตำบลบางเสาธง	ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบางเสาธง และบางส่วนของตำบลศิระจรเข้ใหญ่
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง	ครอบคลุมพื้นที่ของตำบลบางเสาธง (นอกเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง)
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ใหญ่	ครอบคลุมพื้นที่ของตำบลศิระจรเข้ใหญ่
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ใหญ่	ครอบคลุมพื้นที่ของตำบลศิระจรเข้ใหญ่

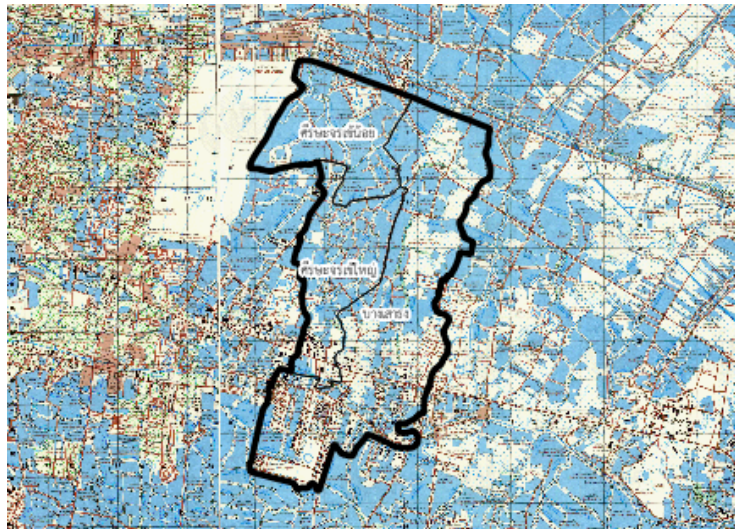
ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอบางเสาธง เป็นพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีป่าไม้และภูเขา มีลำคลองสาธารณะ และคลองชลประทานส่งน้ำเพื่อใช้ในการทำเกษตรกรรม

ลำน้ำหลักในพื้นที่ ได้แก่ คลองสำโรง คลองบางเสาธง และคลองจรเข้ใหญ่โดยทุกหมู่บ้านมีลำคลองเข้าถึง สภาพพื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม เช่น เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทำนา ไม้ผล และพืชผัก เป็นต้น ซึ่งลำน้ำเหล่านี้มีความสำคัญในการพัฒนาด้านการเกษตร และยังเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งทางน้ำอีกด้วย

พื้นที่ป่า

ในพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ **ไม่มีพื้นที่ป่าไม้**

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะภูมิประเทศของอำเภอบางเสาธง

ข้อมูลกลุ่มชุดดินความเหมาะสมของดิน

ลักษณะดินในเขตตำบล บางเสาธง จากการสำรวจของกรมพัฒนาที่ดินได้แบ่งเป็นตามลักษณะชุดดิน ๒ ชุดดังนี้

ชุดดินบางกอก

การกำเนิด ตะกอนน้ำทะเลผสมกับตะกอนลำน้ำ ซึ่งพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย

สภาพพื้นที่ ราบเรียบ มีความลาดชัน ๐-๑ %

การระบายน้ำ เลว

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า

การซึมผ่านน้ำ ช้า

พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำนา

การแพร่กระจาย พบมากบริเวณภาคกลางตอนใต้ และพบบ้างในภาคใต้

การจัดเรียงชั้นดิน Ap-Bssg-Bg-BCg-Cg

ลักษณะและสมบัติของดิน

เป็นดินสีกรมมาก ดินบนเป็นดินเหนียว สีดำ มักพบจุดประสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๐-๖.๕) ดินบนตอนล่างเนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มหรือสีเทาปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกลาง (pH ๗.๐) ดินล่างตอนล่างในระดับความลึก ๑-๑.๕ เมตร จะพบดินเลนสีน้ำเงินที่มีปริมาณกำมะถันต่ำ มีเปลือกหอยปะปนตลอด จะพบรอยไถลในดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นด่างเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐)

ตารางที่ ๑ แสดงคุณสมบัติชุดดินบางกอก

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิ่มตัว เบส	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์
๐ - ๒๕	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
๒๕ - ๕๐	ต่ำ	สูง	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
๕๐ - ๑๐๐	ต่ำ	สูง	สูง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง

ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว

การกำเนิด เกิดจากตะกอนน้ำกร่อยพามาทับถมอยู่บนที่ลุ่มน้ำเค็มท่วมถึง

สภาพพื้นที่ ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน ๐ - ๑ % อยู่สูง ๒ - ๔ เมตรจากระดับน้ำทะเล

การระบายน้ำ เลว

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า

การซึมผ่านได้ของน้ำ ช้า

พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำนา

การแพร่กระจาย ตอนใต้ของที่ราบลุ่มภาคกลางและบางส่วนในภาคใต้

การจัดเรียงชั้นดิน Apg-ABg-Bssg-BCg-Cg

ลักษณะและสมบัติของดิน

เป็นดินลึกลับมาก ดินเป็นกรดจัด มีรอยแตกและเป็นร่องลึกมีรอยไถล ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม ถึงสีเทาเข้มมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH ๖.๐) ดินบนตอนล่าง เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๕) ดินล่างตอนล่างมีสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีเหลืองปนน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าว ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๕) ส่วนดินล่างพบดินเลนสีเทาปนเขียวที่ความลึกประมาณ ๑๕๐ ซม. ลงไป

ตารางที่ ๒ แสดงคุณสมบัติชุดดินบางน้ำเปรี้ยว

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิ่มตัว เบส	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์
๐ - ๒๕	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
๒๕ - ๕๐	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
๕๐ - ๑๐๐	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ภาพที่ ๓ แสดงข้อมูลชุดดินของอำเภอบางเสาธง

สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศของอำเภอบางเสาธง เป็นแบบร้อนชื้น มีลักษณะเป็นอากาศแบบชายทะเล ไม่ร้อนหรือหนาวจัด เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมทะเลจากอ่าวไทย และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีปริมาณฝนตกชุก ในช่วงเดือนกันยายน – ตุลาคม ของทุกปี

อุณหภูมิสูงสุด ๓๑.๔ องศาเซลเซียส ต่ำสุด ๒๓.๘ องศาเซลเซียส

- อุณหภูมิเฉลี่ยต่อเดือน มี.ค. – มิ.ย. ๒๙.๗ องศาเซลเซียส
- อุณหภูมิเฉลี่ยต่อเดือน ก.ค. – ต.ค. ๒๘.๘ องศาเซลเซียส
- อุณหภูมิเฉลี่ยต่อเดือน พ.ย. – ก.พ. ๒๗.๕ องศาเซลเซียส

ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รายปี
ฝน (มิลลิเมตร)	10.5	21.3	29.0	45.5	155.0	82.0	73.3	104.9	227.7	196.0	49.9	4.9	1,000.0
อุณหภูมิ (องศา เซลเซียส)	26.9	27.7	28.5	29.7	29.7	29.2	28.9	28.9	28.7	28.4	27.8	26.3	28.4
อุณหภูมิ สูงสุด (องศา เซลเซียส)	29.2	29.4	30.0	31.3	31.4	30.9	30.4	30.2	30.4	30.6	30.1	28.9	30.2
อุณหภูมิ ต่ำสุด (องศา เซลเซียส)	24.8	26.1	27.2	28.0	27.7	27.4	26.9	26.8	26.1	25.9	25.4	23.8	26.3

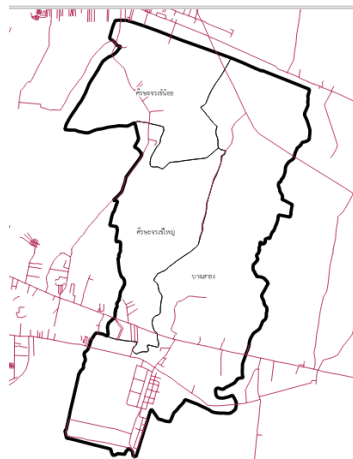
เส้นทางคมนาคม

ทางหลวงแผ่นดิน ๒ สาย คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ (ถนนบางนา-บางปะกง),ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๖๘ (ถนนเทพารักษ์)

ทางพิเศษ ๒ สาย คือ ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ ทางหลวงระหว่างเมืองกรุงเทพ-ชลบุรี (Motorway), ทางพิเศษบูรพาวิถี (ทางด่วนสายบางนา-ชลบุรี หรือ "ทางด่วน ๔")

ทางหลวงชนบท ๒ สาย คือ ทางหลวงชนบท สป.๑๐๐๖ (ถนนเคหะบางพลี), สายวัดบัวโรย – อ่อนนุช

นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่ยังนิยมสัญจรทางน้ำ เนื่องจากมีลำคลองหลายสายเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง

ภาพที่ ๔ แสดงเส้นทางคมนาคมของอำเภอบางเสาธง

แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

แหล่งน้ำธรรมชาติ

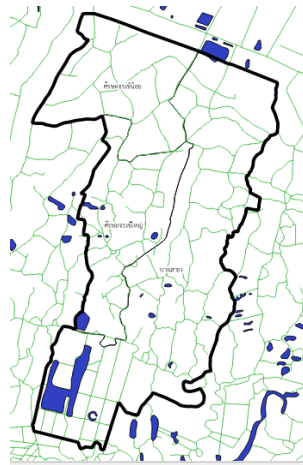
- ประเภทลำคลอง จำนวน ๓๓ คลอง ได้แก่

๑. คลองสำโรง	๒. คลองเจริญราษฎร์	๓. คลองมหาขึ้น
๔. คลองสี่ศอก	๕. คลองปั้นหยาก	๖. คลองควาย
๗. คลองอ้อมแก้ว	๘. คลองเกษรรา	๙. คลองบางลำราง
๑๐. คลองชวดตาเหม	๑๑. คลองบางกระเทียม	๑๒. คลองบางเชาบัน

๑๓. คลองชวดลาน	๑๔. คลองชวดตาพุก	๑๕. คลองเสาชาง
๑๖. คลองบางน้ำขาว	๑๗. คลองชวดงูเห่า	๑๘. คลองบัวโรย
๑๙. คลองปากกะพัง	๒๐. คลองพญาเพชร	๒๑. คลองบางพลี
๒๒. คลองท่าข้าม	๒๓. คลองบางอีขาว	๒๔. คลองกลั่นหอม
๒๕. คลองทับยาว	๒๖. คลองไทรตามาก	๒๗. คลองสกัดห้าสิบ
๒๘. คลองสกัดเจ็ดสิบ	๒๙. คลองสกัดเจ็ดสิบห้า	๓๐. คลองหัวเกลือ
๓๑. คลองสนามพลี	๓๒. คลองจรเข้ใหญ่	๓๓. คลองตาปู

โครงการชลประทาน

อำเภอบางเสาธง อยู่ในชลประทานภายใต้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตรที่รับผิดชอบพื้นที่
อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธงพื้นที่ ๓๒๑,๑๐๐ ไร่

ภาพที่ ๕ แผนที่แหล่งน้ำของอำเภอบางเสาธง

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนประชากรรายตำบลของอำเภอบางเสาธง

ตำบล	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
บางเสาธง	๑๔,๗๒๑	๑๕,๖๐๔	๓๐,๓๒๕	๒๑,๒๖๘
ศิระจรเข้ใหญ่	๕,๒๑๙	๕,๓๙๖	๑๐,๖๑๕	๕,๒๑๙
ศิระจรเข้เล็ก	๗,๖๒๗	๘,๔๔๓	๑๖,๐๗๐	๙,๘๔๒
รวม	๒๗,๕๖๗	๒๙,๔๔๓	๕๗,๐๑๐	๓๖,๓๒๙

ประเพณีวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยว

วัดหัวคู้สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๐๙ ไม่ปรากฏนามผู้สร้างชาวบ้านเรียกว่า “วัดคู้” หรือวัดศิระจรเข้ การบูรณะพัฒนาวัดได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ทำให้วัดเจริญมากยิ่งขึ้นเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๒๐ ในยุคของเจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน และทางวัดได้ใช้นามใหม่เป็น “วัดคู้วาราม” ในปี พ.ศ.๒๕๒๒ วัดหัวคู้ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาครั้งแรก พ.ศ.๒๕๔๒ ได้รับครั้งหลังเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๕

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถศึกษาสภาพการทำเกษตร ทำนา ไร่สวนผสม ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เยี่ยมชมสภาพความเป็นอยู่ในชนบท นั่งเรือตามลำคลอง หรือรถยนต์ตามถนนที่ผ่านหมู่บ้านได้ หมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้แก่ หมู่ที่ ๗, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔ อีกทั้งชมดอกโสนบานยามบ่ายตามลำคลองและนาที่ปลูกไว้เป็นพืชปุ๋ยสดปรับปรุงดิน

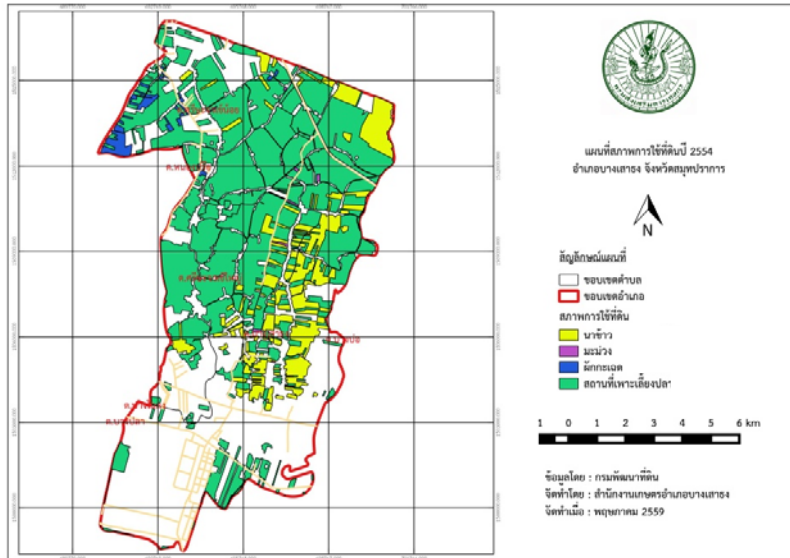
การใช้ประโยชน์ที่ดิน

สภาพเศรษฐกิจของอำเภอบางเสาธง ประกอบด้วย ๒ ส่วนที่สำคัญได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม โดยอำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ ๘๑,๘๐๘ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ๔๑,๒๑๑ ไร่ ที่เหลือเป็นพื้นที่ของภาคอุตสาหกรรมและเขตที่อยู่อาศัย

ภาพที่ ๖ แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอบางเสาธง

ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ

ภาพที่ ๗ แสดงแผนที่การใช้ที่ดินทางการเกษตรที่สำคัญ

ข้าว

อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๔,๐๔๐ ไร่จำนวนเกษตรกร ๑๙๐ ครัวเรือน

มะม่วง

อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกมะม่วงทั้งหมด ๑,๐๔๘ ไร่จำนวนเกษตรกร ๖๑๐ ครัวเรือน

ผักกระเฉด

อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกผักกระเฉดทั้งหมด ๑๘๕ ไร่จำนวนเกษตรกร ๓๗ ครัวเรือน

ประมงน้ำจืด

อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่เพาะเลี้ยงปลาทั้งหมด ๓๐,๐๗๕.๐๖ ไร่จำนวนเกษตรกร ๑,๑๓๑ ครัวเรือน

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอบางเสาธง

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

๑) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

Smart Farmer Young Smart Farmer ได้แก่

- นายสาย กลิ่นพวง มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการปลูกมะม่วง
- นายสุรชัย แซ่จิว มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการทำนา
- นายอักษร มามาก มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงและทำการประมง
- นางศิริมน กลิ่นหอม มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านการแปรรูปมะม่วงและกล้วย
- นายวันชัย พรเจริญ มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านการทำนาและแปรรูปข้าว
- นายวิน เกตุขวง มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านชีวภัณฑ์และการปลูกมะม่วง
- นายนิรันต์ ทับจันทร์ มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านชีวภัณฑ์และการปลูกมะม่วง
- นางสาวปอง ขวัญเนียม มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านการผลิตไม้ผล

อำเภอบางเสาธงมีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๘ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๑๕ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม มีสมาชิก ๖๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒ กลุ่ม มีสมาชิก ๔๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓๘ กลุ่ม มีสมาชิก ๖๕ ราย สหกรณ์ ๑ แห่ง มีสมาชิก ๕๐ ราย และมีกลุ่มเกษตรกร ๕ กลุ่ม มีสมาชิก ๔๕ ราย

อำเภอบางเสาธงมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และมี ศพก.เครือข่าย ๑๗ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ๑ ศูนย์

อำเภอบางเสาธงมีอาสาสมัครเกษตรกรจำนวน ๓๙ ราย โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านมากที่สุด ๑๐๐ ราย อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางราย ทำหน้าที่มากกว่า ๑ หน้าที่

อำเภอบางเสาธงมีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในอำเภอบางเสาธงมีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน คือ นายสุรชัย แซ่จิว บ้านเลขที่ ๑๐/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการทำนา

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ...บางเสาธง..... จังหวัด..สมุทรปราการ.....

สินค้าหลัก : .....ข้าวและไม้ผล.....

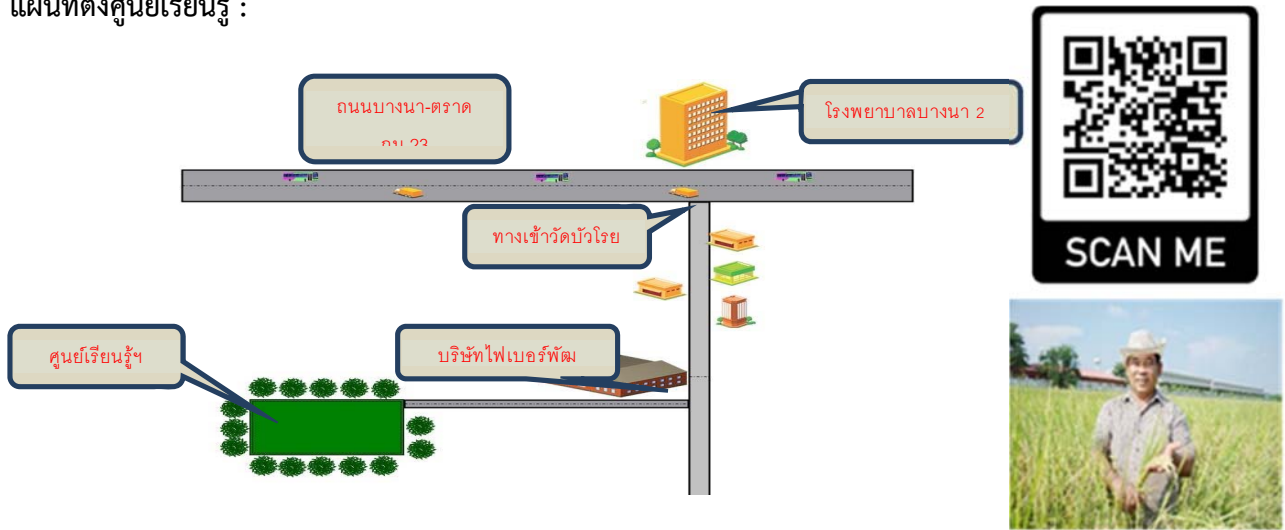
พื้นที่เป้าหมาย : .....๔,๑๐๐..... ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : .....๑๙๖..... ราย

สถานที่ตั้ง :บ้าน.....๑๐/๑..... หมู่ที่ .....๘..... ตำบล ..ศิระจรเข้ใหญ่..... อำเภอ ..บางเสาธง..... จังหวัด ..สมุทรปราการ.....

พิกัด : Latitude ...๑๓.๖๒๔๒๑๑..... Longitude ...๑๐๐.๘๐๖๗๕๖ .... X ...๐๖๙๕๔๕๕... Y ...๑๕๐๖๘๙๒.....

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุรชัย แซ่จิว...อายุ ..๖๓....ปี เลขบัตรประจำตัวประชาชน .๓๑๑๐๓๐๐๖๕๓๕๕๑...

ที่อยู่ :บ้านเลขที่ ..๑๐/๑.... บ้าน...คลองเสาระหงษ์...หมู่ที่ ...๘..... ตำบล...ศิระจรเข้ใหญ่...อำเภอ ....บางเสาธง... จังหวัด ....สมุทรปราการ.....

เบอร์โทรศัพท์ : ...๐๘๙-๙๙๖-๗๒๖๙.....

สถานการณ์ของพื้นที่ : อำเภอบางเสาธงเป็นแหล่งผลิตข้าวอันดับ ๒ ของจังหวัด โดยพื้นที่ของตำบลศิระจรเข้ใหญ่ เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีพื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าวอยู่ในระดับเหมาะสมมาก S๑

แนวทางการพัฒนา : ๑. ลดต้นทุนการผลิต

๒. ลดการใช้สารเคมี

๓. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. ลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. ใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี

๓. ลดต้นทุนการผลิตข้าว จาก ๖,๕๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๕,๕๐๐ บาท/ไร่

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๘ ศูนย์

๑. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตข้าวชุมชน ม.๔ ตำบลบางเสาธง นายสุธาณินย์ เทียมหยิน
๒. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปข้าวบางเสาธง ม.๑๐ ตำบลบางเสาธง นายวันชัย พรเจริญ
๓. ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ ตำบลบางเสาธง นางอรัญญา จักรพันธ์
๔. กลุ่มเกษตรกรปลูกและแปรรูปมะม่วง ตำบลบางเสาธง นายอนุกุล ศรีสมโภชน์
๕. วิสาหกิจชุมชนน้ำปลาหวานต้นหอม ตำบลบางเสาธง นายสมบุญ พ่วงไพโรจน์
๖. วิสาหกิจชุมชน ๒๐๑ พัฒนา ตำบลบางเสาธง นางเพ็ญศรี ปรี่องาม
๗. ศูนย์เรียนรู้การจัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลบางเสาธง นายจำนงค์ พรเจริญ
๘. กลุ่มปลูกกล้วย ตำบลศีรชะจระเข็ใหญ่ นายอักษร มามาก
๙. กลุ่มแปรรูปมะม่วง ตำบลบางเสาธง นางศิริมล กลิ่นหอม
๑๐. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลานิลกึ่งขาว ตำบลบางเสาธง นายสัมพันธ์ จันทาวี
๑๑. กลุ่มเกษตรกรปลูกกล้วยหอม ตำบลศีรชะจระเข็น้อย นายสายบัว กันภัย
๑๒. กลุ่มเกษตรกรปลูกมะพร้าวน้ำหอม ม.๔ ตำบลศีรชะจระเข็น้อย นางสุกัญญา อยู่สบาย
๑๓. กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ หมู่ ๕ ตำบลศีรชะจระเข็ใหญ่ นายวิน เกตุวง
๑๔. วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรร่วมใจหมู่ ๒ ตำบลบางเสาธง นายพนธกร สือตบุตร
๑๕. กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ หมู่ ๖ ตำบลศีรชะจระเข็น้อย นายประศาสตร์ เลขนาวิน
๑๖. กลุ่มผู้ปลูกมะม่วง หมู่ ๑๓ ตำบลบางเสาธง นายนิรันต์ ทับจันทร์
๑๗. กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักกระเฉด หมู่ ๑๐ ตำบลศีรชะจระเข็น้อย
๑๘. กลุ่มผู้ปลูกไม้ผล หมู่ ๑๑ ตำบลบางเสาธง นางสมปอง ขวัญเนียม

๒) ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

ทรัพยากรดิน

สภาพดินมีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าวสูง เนื่องจากเป็นพื้นที่ลุ่มแม่น้ำ เกิดดินตะกอนทับถมจากการไหลของน้ำ ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีแร่ธาตุที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ในอำเภอบางเสาธง ประกอบอาชีพทำนา

ทรัพยากรน้ำ

อำเภอบางเสาธง มีแหล่งน้ำค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในเขตของโครงการชลประทาน และแหล่งน้ำสาธารณะจำนวนมาก

ภัยธรรมชาติ

ตำบลศีรษะจรเข้น้อย

- ภัยน้ำท่วม ปัจจุบันเกิดขึ้นน้อยมาก เนื่องจากระบบการระบายน้ำดีขึ้นมาก
- ภัยแล้ง จะเกิดขึ้นประมาณ เดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน น้ำในลำคลองจะแห้งถ้าเกษตรกรทำนาในช่วงนี้อาจจะได้รับความเสียหาย

ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่

- ภัยน้ำท่วม ปัจจุบันเกิดขึ้นน้อยมาก เนื่องจากระบบการระบายน้ำดีขึ้นมาก
- ภัยแล้ง จะเกิดขึ้นประมาณ เดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน น้ำในลำคลองจะแห้งถ้าเกษตรกรทำนาในช่วงนี้อาจจะได้รับความเสียหาย

ตำบลบางเสาธง

- ภัยน้ำท่วม เฉลี่ยน้ำท่วมชั้่นนานที่สุด ๒ วัน จะเกิดช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม
- ภัยแล้ง จะเกิดขึ้นประมาณ เดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน น้ำในลำคลองจะแห้งถ้าเกษตรกรทำนาในช่วงนี้อาจจะได้รับความเสียหาย

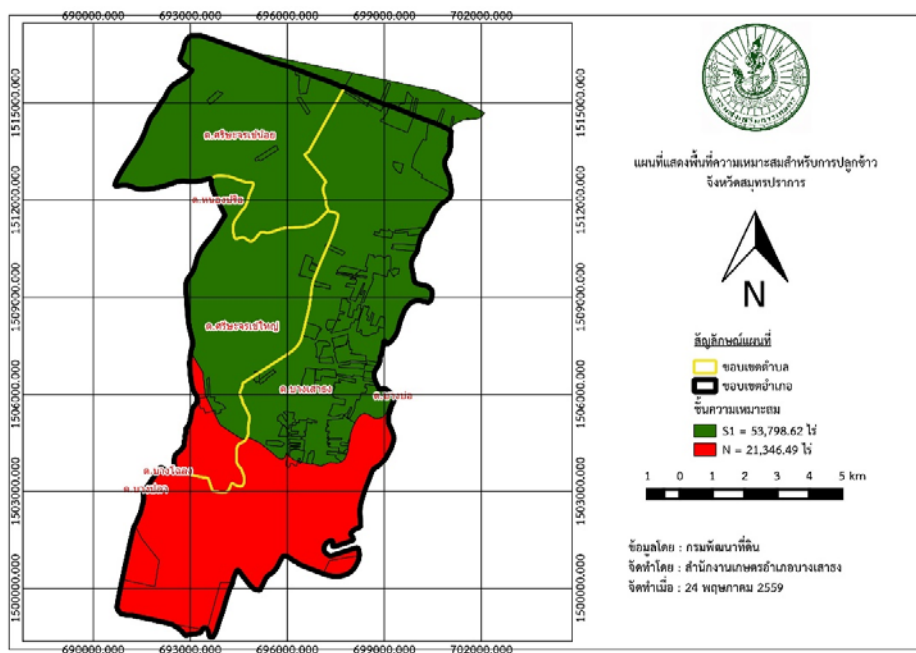
๓) สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค่าGI. (พืช/ประมง/ปศุสัตว์) ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ (ผนวก)

๔) สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

๑. ข้าว

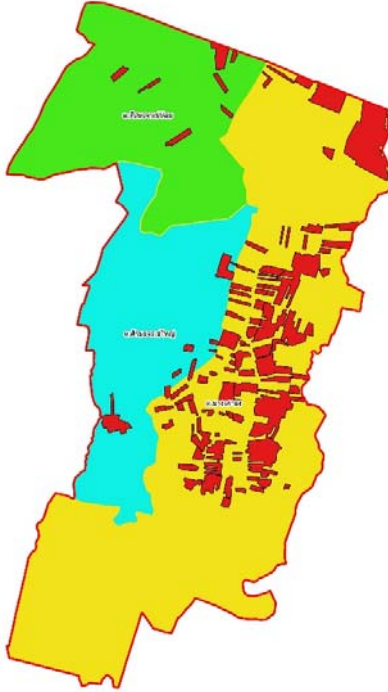
อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกข้าวจำนวน ๕๓,๗๙๘.๖๒ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลบางเสาธงและตำบลศรีษะจรเข้ใหญ่

แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินตามความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกข้าวจริงในฤดูนาปี ปี ๒๕๖๘/๖๙ จำนวน ๓,๙๐๐ ไร่ เกษตรกรจำนวน ๑๘๕ ครัวเรือน พื้นที่ปลูกข้าวฤดูนาปรังปี ๒๕๖๘ จำนวน ๓,๖๐๐ไร่ จำนวน ๑๕๐ ครัวเรือน โดยพื้นที่ทำนาทั้งหมดอยู่ในเขตพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว

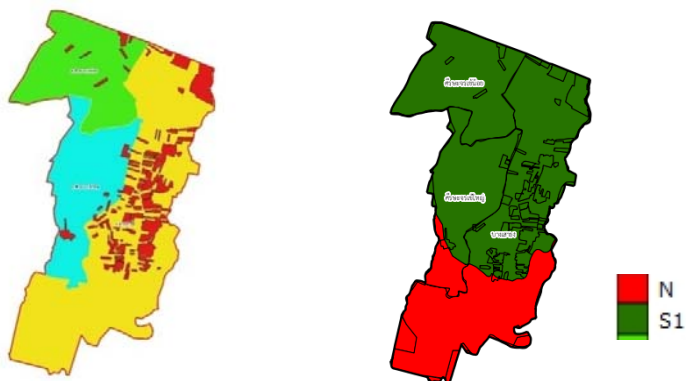
พื้นที่ปลูกข้าวของอำเภอบางเสาธง

พื้นที่ปลูกข้าวจริงของอำเภอบางเสาธง

พื้นที่ปลูกข้าวนาปี

จากพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ๔,๑๐๐ ไร่ เกษตรกร จำนวน ๑๙๕ ครัวเรือน แบ่งเป็นตำบลบางเสาธง ๓,๙๐๐ ไร่ ๑๘๕ ครัวเรือน ตำบลศิริษะจรเข้ใหญ่ ๒๐๐ ไร่ ๑๑ ครัวเรือนและตำบลศิริษะจรเข้เข้เล็กน้อยไม่มีพื้นที่ปลูกข้าว

การเปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวจริงและพื้นที่เหมาะสมการปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง

อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ๓,๖๐๐ ไร่ เกษตรกรจำนวน ๑๕๐ ครัวเรือน ซึ่งเกษตรกรปลูกข้าวนาปรังส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลบางเสาธง ส่วนตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่และตำบลศีรษะจรเข้น้อยไม่มีพื้นที่ปลูกข้าว

การเพาะปลูก

การผลิตข้าวของอำเภอบางเสาธงจะใช้ระบบนาหว่านน้ำตามเกือบทั้งหมด โดยใช้แหล่งน้ำจากคลองชลประทาน โดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร ฤดูการผลิตนาปีจะเริ่มหว่านข้าวตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนตุลาคม และฤดูนาปรังจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคม

การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวผลผลิตฤดูนาปีจะเริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม ฤดูนาปรังจะเริ่มเก็บเกี่ยวตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมสำหรับพื้นที่ในเขตชลประทาน

พื้นที่ผลิตข้าวนาปี ๔,๑๐๐ ไร่ จะได้ผลผลิตประมาณ ๓,๑๙๘ ตัน ผลิตเฉลี่ย ๗๘๐ กิโลกรัมต่อไร่และพื้นที่ผลิตข้าวนาปรัง ๓,๖๐๐ ไร่ จะได้ผลผลิตประมาณ ๒,๗๓๖ ตัน ผลิตเฉลี่ย ๗๖๐ กิโลกรัมต่อไร่

ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ ต่อ ๑ รอบการผลิต ๔,๗๔๗ บาท/ไร่

๑. การเตรียมดิน

-ค่ารถไถดิน ครั้งที่ ๑	๒๐๐ บาท
-ค่ารถไถดิน ครั้งที่ ๒	๑๕๐ บาท
-ค่าจ้างทำเหือก	๙๐๐ บาท

๒. ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว

-ค่าพันธุ์ข้าว ๓๐ กิโลกรัม / ไร่	๗๕๐ บาท
-ค่าจ้างหว่าน / ไร่	๑๐๐ บาท

๓. การดูแลรักษา

-ค่าจ้างฉีดยาคุมหญ้า	๓๐๐ บาท
-ค่าจ้างฉีดยาฆ่าแมลงศัตรูพืช	๓๐๐ บาท
-ค่าจ้างใส่ปุ๋ย	๓๐๐ บาท
-ค่าปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๒๐ ก.ก./ไร่	๔๘๐ บาท
-ค่าปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒๐ ก.ก./ไร่	๔๐๐ บาท
-ค่าจ้างตัดข้าวดีด / ข้าวปน	๔๐๐ บาท

๔. การเก็บเกี่ยว

-ค่าจ้างรถเกี่ยว	๔๕๐ บาท
-ค่าจ้างรถบรรทุก	๒๐๐ บาท

๕. ค่าน้ำมัน

๓๐๐ บาท

๖. ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน

๑๒๐ บาท

๗. ค่าเช่าที่ดิน

๑,๐๐๐ บาท

๘. อื่นๆ

๑๕๐ บาท

รวมต้นทุนการผลิตข้าว

๖,๕๐๐ บาท/ไร่

สถานการณ์การผลิตและการตลาดข้าว

การผลิตข้าวของเกษตรกรอำเภอบางเสาธงส่วนใหญ่จะผลิตข้าวเพื่อจำหน่ายข้าวเปลือกให้กับโรงสี โดยการจำหน่ายข้าวนั้นเกษตรกรจะนำมาจำหน่ายในวันที่เก็บเกี่ยวเลย โดยพันธุ์ข้าวที่ใช้ในพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นข้าวพันธุ์ กข ๖๑ และมีข้าวพันธุ์ กข ๔๑ กข ๔๗ กข ๕๑ และปทุมธานี ๑ ซึ่งข้าวพันธุ์เหล่านี้จะเหมาะสมกับการเพาะปลูกในพื้นที่อำเภอบางเสาธง จะให้ผลผลิตข้าวเปลือกสด ๘๐๐ - ๑,๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยการจำหน่ายนั้นจะมีโรงสีขนาดใหญ่ที่มีกำลังการผลิตตั้งแต่ ๑๐๐ - ๓๐๐ ตันต่อวันอยู่ ๒ โรง ได้แก่ โรงสีข้าววิจิตรธัญญา และโรงสีข้าวธัญญานิข โดยทั้ง ๒ แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลเปรี้ง อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ และมีโรงสีข้าวชุมชนกำลังการผลิต ๒ - ๔ ตันต่อวัน ในพื้นที่บางเสาธงจำนวน ๓ แห่ง

โรงสีข้าว

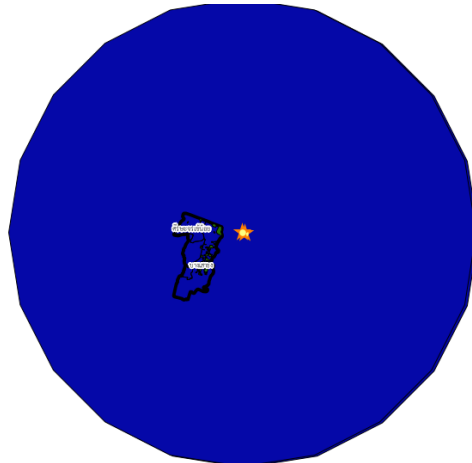
เกษตรกรอำเภอบางเสาธงมีแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกอยู่ดังนี้

●โรงสีขนาดใหญ่มี ๒ โรง

- โรงสีข้าววิจิตรธัญญา กำลังการผลิต ๑๐๐ - ๓๐๐ ตันต่อวัน ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลเปรี้ง อำเภอบางป่อ
- โรงสีธัญญานิข กำลังการผลิต ๑๐๐ - ๓๐๐ ตันต่อวัน ตั้งอยู่ที่หมู่ ๔ ตำบลเปรี้ง อำเภอบางป่อ

●โรงสีข้าวชุมชน ๓ โรง

- โรงสีข้าวชุมชน หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบางเสาธง กำลังการผลิต ๔ ตันต่อวัน
- โรงสีข้าวชุมชน หมู่ที่ ๑๔ ตำบลบางเสาธง กำลังการผลิต ๒ ตันต่อวัน
- โรงสีข้าวชุมชน หมู่ที่ ๘ ตำบลศิระจรเข้ใหญ่ กำลังการผลิต ๒ ตันต่อวัน

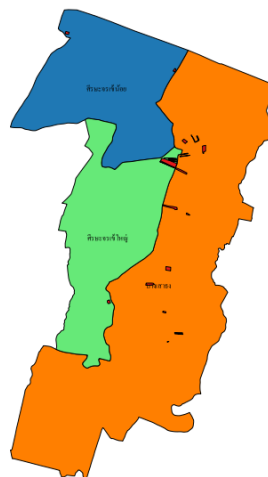

๕๐ กิโลเมตร

จุดรับซื้อข้าวในรัศมี ๕๐ กิโลเมตร

๒. มะม่วง

ในพื้นที่ของอำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกมะม่วงทั้งหมด ๑,๐๔๘ ไร่จำนวนเกษตรกร ๖๑๐ คน โดยกระจายอยู่ในพื้นที่ของทั้ง ๓ ตำบล เกษตรกรนิยมปลูกมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ ๔ และมะม่วงพันธุ์เสียวเสวยเป็นหลัก โดยลักษณะการปลูกส่วนใหญ่จะเป็นปลูกไว้บริเวณที่ว่างของคั่นบ่อปลาเบญจพรรณ

พื้นที่ปลูกมะม่วงจริง

การปลูกและการดูแลรักษามะม่วง

การเตรียมหลุมปลูก

การขุดหลุมปลูกทั้งแบบปลูกบนร่องและปลูกในที่ดอน ควรปลูกให้เป็นแถวเป็นแนว เพื่อสะดวกในการดูแลรักษาและการปฏิบัติงาน ขุดหลุมปลูกให้มีขนาดกว้าง ยาวและลึก ๕๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ถ้าดินดี ร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุมาก ก็ ขุดหลุมขนาดเล็กได้ ส่วนดินที่ไม่ค่อยดี ให้ขุดหลุมขนาดใหญ่ เพื่อจะได้ปรับปรุงดินในหลุมปลูกให้ดีขึ้น ดินที่ขุดขึ้นมาจากหลุมนั้นให้แยกเป็นสองกอง คือ ดินชั้นบน แยกไว้กองหนึ่ง ดินชั้นล่างอีกกองหนึ่ง ตากดินที่ขุดขึ้นมาสัก ๑๕-๒๐ วัน แล้วผสม ดินทั้งสองกองด้วยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ก้นหลุมก็ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักรองพื้นไว้ด้วย แล้วจึงกลบดินลงไป ในหลุมตามเดิม โดยเอา ดินชั้นบนลงไว้ ก้นหลุม และดินชั้นล่างกลบทับลงไปทีหลัง ดินที่กลบลงไปจะสูงกว่าปากหลุม ควรปล่อยทิ้งไว้ให้ดินยุบตัวดี เสียก่อน หรือรดน้ำให้ดินยุบตัวดีเสียก่อนจึงลงมือปลูก

ระยะปลูก ระยะปลูกมีหลายระยะด้วยกัน แล้วแต่วัตถุประสงค์ประสงค์ในการปลูก ได้แก่

- ๑.) ระยะปลูกแบบถี่เช่น ๒.๕ x ๒.๕ เมตร, ๔ x ๔ เมตร หรือมากน้อยกว่านี้ตามความเหมาะสม
- ๒.) ระยะปลูกแบบห่างเช่น ๘ x ๘ เมตร, ๑๐ x ๑๐ เมตรหรือมากน้อยกว่านี้ตามความเหมาะสม

๓. วิธีปลูก

การปลูกมะม่วงไม่ว่าจะปลูกด้วยกิ่งตอน กิ่งทาบ หรือต้นที่เพาะเมล็ดก็ตาม ต้องทำด้วยความระมัดระวังอย่าให้รากขาดมาก เพราะจะทำให้ต้นชะงักการเติบโตหรือตายได้ ต้นมะม่วงที่ปลูกไว้ในภาชนะนาน ๆ ดินจะจับตัวกันแข็งและรากก็พันกันไปมา เวล่านำออกจากภาชนะแล้วให้บีบแยกดินกันภาชนะให้กระจายออกจากกันบ้าง ส่วนรากที่ม้วนไปมาให้พยายามคลี่ออกเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะได้เจริญเติบโตต่อไปอย่างรวดเร็ว

๓.๑ การปลูกด้วยกิ่งทาบ กิ่งติดตา ให้ปลูกลึกระดับเดียวกับดินในภาชนะปลูกเดิม หรือสูงกว่าเดิม เล็กน้อย แต่ต้องไม่มีตรอยที่ติดตาหรือต่อกิ่งไว้ เพื่อจะได้เห็นว่ากิ่งที่แตกออกมานั้น แตกออกมาจากกิ่งพันธุ์หรือจากต้นตอ ถ้าเป็นกิ่งที่แตกจากต้นตอให้ตัดทิ้งไป

๓.๒ การปลูกด้วยกิ่งตอน ให้ปลูกลึกระดับเดียวกับดินในภาชนะเดิมหรือให้เหลือจุกมะพร้าวที่ใช้ในการตอนโผล่อยู่เล็กน้อย ไม่ควร กลบดินจนมิดจุกมะพร้าว เพราะจะทำให้เน่าได้ง่าย เมื่อปลูกเสร็จให้ปักไม้เป็นหลักผูกต้นกันลมโยกแล้วรดน้ำให้ชุ่ม ต้นที่นำมาปลูก ถ้าเห็นว่าย่างตั้งตัวไม่ดี คือแสดงอาการเหี่ยวเฉาตอนแดดจัด ควรหาทางมะพร้าวมาปักบังแดดให้บ้าง ก็จะช่วยให้ต้นตั้งตัวได้เร็วขึ้น ในระยะที่ต้นยังเล็กอยู่นี้ให้หมั่นรดน้ำอยู่เสมอ อย่าให้ดินแห้งได้ การปลูกในฤดูฝนจึงเหมาะที่สุด เพราะจะประหยัดเรื่องการให้น้ำได้มาก และต้นจะตั้งตัวได้เร็ว โดยเฉพาะการปลูกในที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ไม่มีน้ำที่จะให้แก่ต้นมะม่วงได้ทั้งปี ให้ปลูกในระยะต้นฤดูฝน ช่วงแรก ๆ อาจต้องรดน้ำให้บ้าง เมื่อฝนเริ่มตกหนักแล้วก็ไม่ต้องให้น้ำอีก ต้นจะสามารถตั้งตัวได้เต็มที่ก่อนจะหมดฝน และสามารถจะผ่านฤดูแล้งได้โดยไม่ตาย ส่วนที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์จะปลูกตอนไหนก็ได้แล้วแต่ความสะดวก

การให้น้ำ

๑. เมื่อเก็บเกี่ยวผลเสร็จแล้ว ควรจะใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมีสูตรเสมอกัน และทุกครั้งที่ใส่ปุ๋ยต้องรดน้ำถ้าฝนไม่ตกหรือดินไม่มีความชื้นพอ และควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอกับมะม่วงในช่วงต้องการเร่งการเจริญเติบโตทางลำต้น กิ่งและใบ โดยให้น้ำตั้งแต่เก็บเกี่ยวผลเสร็จไปจนถึงเดือนกันยายน

๒. มะม่วงก่อนออกดอก ต้องไม่ให้น้ำเพราะมะม่วงต้องการพักตัวหรือหยุดการเจริญเติบโตทางลำต้น กิ่งและใบเพื่อสะสมอาหารเตรียมแทงช่อดอก ดังนั้นช่วงอดน้ำให้กับต้นมะม่วงเป็นเวลา ๑ เดือน (ต.ค.-ต้นพ.ย.) และอาจใช้วิธีรมควันโดยสุ่มไฟให้ควันร้อนไล่ความชื้นในดิน หรือวิธีควันตามกิ่งไม้ให้น้ำไปถึงยอด

๓. เมื่อมะม่วงเริ่มออกดอกและดอกเริ่มบาน เริ่มให้น้ำโดยให้ที่ละน้อยพอน้ำดินเปียก โดยใช้น้ำฉีดล้างช่อดอกก็ได้จนกว่าผสมเกสรติดเป็นผลอ่อนเล็ก ๆ จึงค่อยเพิ่มการให้น้ำขึ้นทีละน้อยแต่ยังไม่ต้องมาก หลังจากนั้น ๔๗ วัน ผลมะม่วงได้ขนาดขบเพาะ (นับจากวันที่ดอกบาน) ต้นมะม่วงต้องการน้ำมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอจนกว่าผลมะม่วงอายุได้ ๗๐ วัน นับแต่ดอกบานให้ลดปริมาณการให้น้ำลงทีละน้อย จนกว่าผลอายุ ๘๐ วัน หลังจากดอกบาน (ระยะเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๐๐-๑๑๕ วัน) การสังเกตว่าน้ำมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ให้สังเกตที่ช่อดอกและชู่ผล คือถ้าชู่แห้งแสดงว่าน้ำน้อย แต่ถ้าชู่เปลี่ยนแปลงมีน้ำมีนวลสีเขียวออกเหลืองนวล แสดงว่าน้ำมากเกินไป

การให้ปุ๋ย

๑. ก่อนเก็บเกี่ยวมะม่วง หรือช่วงเก็บเกี่ยวผลอยู่ให้ลำเลียงปุ๋ยหมัก-ปุ๋ยคอก ไปกองไว้รอบ ๆ พุ่มต้น (ยังไม่ต้องรดน้ำ) จนกว่าเก็บเกี่ยวหมดจึงเกลี่ยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกกลบดินเล็กน้อยพร้อมให้น้ำไปด้วยมะม่วง ๕ ปีขึ้นไปใช้ต้นละ ๒-๓ ปี๊บ และใช้ปุ๋ยเสมอกัน เช่น ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๗-๑๗-๑๗ ใส่ด้วย โดยดูความสมบูรณ์ของต้นอาจใช้ครึ่งหนึ่งของทรงพุ่ม จากนั้นใช้ปุ๋ยเคมีสูตรเร่งดอก เช่น ๑๐-๒๐-๓๐, ๑๒-๒๖-๓๒ ฟันมะม่วงในช่วงเดือน ก.ย-ต.ค ๑-๒ ครั้ง ก่อนฉีดไปแตสซีเอ็มไนเตรท เร่งการออกดอก

๒. เมื่อมะม่วงเริ่มติดผลอ่อน เริ่มให้ปุ๋ยหมัก-ปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ เช่น ๑๕-๑๕-๑๕

๓. เมื่อผลโต ขนาด ๒ ใน ๓ ของผลโตเต็มที่ ให้ใช้ปุ๋ย ฉีดพ่นทางใบสูตร ๑๐-๒๐-๓๐, ๑๒-๒๒-๓๒ หรือสูตรตัวท้ายสูง เพื่อช่วยให้คุณภาพและรสชาติหวานขึ้น

ต้นทุนการผลิตมะม่วงเฉลี่ยต่อไร่

รายการ	ราคา (บาท/ไร่)
๑. ต้นทุนผันแปร	
๑.๑ ค่าแรงงาน	
การดูแลรักษา	๑,๕๐๐
การเก็บเกี่ยว	๔๒๐
๑.๒ ค่าวัสดุ	
ค่าปุ๋ย	๑,๖๐๐
ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช	๒,๕๐๐
ค่าสารเคมีอื่นๆ และวัสดุปรับปรุงดิน	๑,๒๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	๖๐๐
ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง	๑,๓๐๐
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	๓๐๐
๑.๓ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	๗๐๐
๒. ต้นทุนคงที่	
๒.๑ ค่าเช่าที่ดิน	๑,๕๐๐
รวมต้นทุน	๑๑,๖๒๐

สถานการณ์การผลิตและการตลาดมะม่วง

ในพื้นที่ของอำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกมะม่วงทั้งหมด ๑,๐๔๘ ไร่จำนวนเกษตรกร ๖๑๐ ครัวเรือน โดยกระจายอยู่ในพื้นที่ของทั้ง ๓ ตำบล เกษตรกรนิยมปลูกมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ ๔ และมะม่วงพันธุ์เขียวเสวยเป็นหลัก โดยลักษณะการปลูกจะเป็นปลูกไว้บริเวณที่ว่างของคั่นบ่อปลาเบญจพรรณ มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ๒๐๐ - ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ถึงแม้ว่าอำเภอบางเสาธงจะมีพื้นที่ปลูกมะม่วงไม่มากนัก แต่ด้วยความเหมาะสมและความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ทำให้ผลผลิตมะม่วงที่ได้มีรสชาติดีเป็นที่นิยมของตลาดโดยเฉพาะมะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ ๔ ผลผลิตที่ได้จะมีพ่อค้าผลไม้มารับซื้อถึงในพื้นที่ โดยราคาเฉลี่ยของมะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ ๔ จากหน้าสวนจะอยู่ที่ราคา ๓๐ - ๖๐ บาท/กิโลกรัม และราคาเฉลี่ยของมะม่วงเขียวเสวยจากหน้าสวนจะอยู่ที่ราคา ๒๐ - ๔๐ บาท/กิโลกรัม และปริมาณผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

๓. ผักกะเฉด

ในพื้นที่อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกผักกะเฉดทั้งหมด ๑๘๕ ไร่จำนวนเกษตรกร ๓๗ ครัวเรือน โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ของตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่

พื้นที่ปลูกผักกะเฉดจริง

ข้อมูลเบื้องต้นของผักกะเฉด

ผักกะเฉด เป็นไม้ล้มลุก สามารถเจริญเติบโตได้ทั้งบนดินและในน้ำ มีอายุหลายฤดู มีลำต้นกลม ยาว อวบน้ำเลื้อยทอดไปบนผิวน้ำและบนดินที่แฉะ มีใบแตกต่างจากลำต้นแบบสลับมีรากงอกตามข้อ มีเนื้อเยื่อที่เรียกว่า แอเรนไคมา (aerenchyma) ซึ่งมีลักษณะคล้ายฟองน้ำสีขาว หุ้มปล้องแต่ละปล้อง หรือเรียกว่า “ นม ” ช่วยให้เถาผักกะเฉดลอยน้ำได้ แต่ถ้าเลื้อยบนดินจะไม่มินม ขยายพันธุ์โดยการปักชำเถาส่วนที่ใช้รับประทานคือ ยอด ใบ และลำต้นอ่อน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Neptunia oleracea* Lour.

ชื่อสามัญ Water mimosa

ชื่ออื่น ๆ ผักรูนอน, ผักหละหนอง, ผักฉืด

การปลูก

ไถดิน คราดดิน ให้ละเอียดใส่น้ำเข้าแปลงทำเทือกให้ดี นำยอดผักกระเฉดมาทำเป็นจับ ๆ ละ ๔ - ๕ ยอด แล้วนำไปปักดำในแปลงแบบสลับฟันปลา ลึกลงในดิน ๖ - ๗ ซม. โดยใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๒ เมตร หรือปลูกเป็นแถวเป็นแนวระยะ ๑ x ๑.๕ เมตร แล้วกดดินให้ส่วนโคนติดแน่นพอสมควรส่วนปลายยอดจะลอยให้ระบายน้ำเข้าและออกสัปดาห์ละ ๑ ครั้งควบคุมระดับน้ำให้ลึก ประมาณ ๓๐ - ๓๓ ซม. เชี่ยยอดของผักกระเฉดสัปดาห์ละ ๑ - ๒ ครั้ง เพื่อไม่ให้ยอดเกยกัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖ - ๒๐ - ๐ หรือ ๑๘ - ๑๒ - ๑๖ อัตรา ๑๐ - ๑๕ กก./ไร่ สัปดาห์ละครั้ง และ ใส่ปุ๋ยยูเรียเพื่อเร่งยอดอัตรา ๓ - ๕ กก./ไร่ ทุกสัปดาห์ ถ้าไม่ใช้ปุ๋ยเคมีหลังจากปลูกไปได้ ๒ สัปดาห์ จนผักกระเฉด ลอยน้ำดีแล้ว ให้ใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพผสมน้ำอัตรา ๑ ต่อ ๕๐๐- ๑,๐๐๐ ส่วน ฉีดพ่นในแปลง ฉีดพ่นสม่ำเสมอ ทุก ๆ ๗ วันเมื่อใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพแล้วผักกระเฉดจะยาวเร็ว มียอดสวย นมใหญ่ ชาวอวบหวานกรอบ เป็นที่ต้องการของตลาดมาก

โรคและแมลง

แมลง

๑. เพลี้ย เพลี้ยอ่อน เพลี้ยจักจั่น และเพลี้ยไฟ โดยในระยะแตกยอดอ่อน จะมีแมลงปากดูดเหล่านี้ มาดูดน้ำเลี้ยงตามใต้ใบ และยอด ทำให้ยอดกุดไม่เดิน

การป้องกันกำจัด

ใช้เซฟวิน ๘๕ อัตรา ๕ กรัม ผสมกับกลีเซอรีน อัตรา ๑๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดเมื่อมีการระบาด

๒. หนอนกระทุ้งและหนอนใยผัก หนอนชนิดนี้จะเจาะโป่งหรือนมของผักกระเฉด ทำให้ผักกระเฉดหลุดขาดและเน่า

การป้องกันกำจัด

ใช้สารไพรีทรอยด์ เช่น ริกคอร์ด เคซิล ในช่วงเก็บผลผลิต แต่ในช่วงไม่เก็บผลผลิตใช้ กูซาไรออน หรือ โพลิดอน

๓. ตัวหมัดผัก ตัวอ่อนที่เป็นตัวหนอนชอบกัดกินราก ส่วนตัวแก่จะกัดกินใบจนพรุณ ทำให้เกิดความเสียหายในช่วงกำลังเจริญเติบโต

การป้องกันกำจัด

ใช้เซฟวิน ๘๕ อัตรา ๒๐ - ๓๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่น ๕ - ๗ วัน หรือ มาลาไรออน อัตรา ๓๐ - ๔๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเมื่อมีการระบาด ๕ - ๗ วัน/ครั้ง

หรือป้องกันได้โดยใช้ “ น้ำหมักสมุนไพรขับไล่แมลง ” ทำได้ง่าย ๆ โดยใช้ใบสะเดา ตะไคร้หอม ขิงข่า พริกสด ยาฉุน โลชั่น บอระเพ็ด อย่างหนึ่งอย่างใด หรือ ผสมกันก็ได้มาทุบหรือตำให้แหลก ใส่ น้ำให้ท่วมหมักทิ้งไว้ ๑ คืน กรองเอาแต่น้ำสมุนไพรมาใช้ (ส่วนกากนำไปทำเป็นปุ๋ยหมักได้) ใช้น้ำสมุนไพรนี้ ๑ ส่วน ผสมกับปุ๋ยน้ำชีวภาพ ๑ ส่วน ผสมกับน้ำธรรมดา ๒๐๐ – ๕๐๐ ส่วน ฉีดพ่นผักกระเฉดให้ทั่วป้องกันเพลี้ยไฟ,ไรแดง,แมลงต่างๆ ฉีดพ่นทุก ๗ วัน จะขับไล่แมลงได้ผลดีหาก ปลูกไม่มากนักถ้าพบหนอน – แมลง – เพลี้ยต่าง ๆ ทำลาย ให้ยกกอที่โดนทำลายขึ้นมากำจัดทิ้งไปเสีย หรือถ้าเจอโรคราน้ำค้าง หรือโรคใบร่วง (ใบเหลืองแล้วร่วงยอดกุดหักง่าย) ก็ให้เก็บแยกกอที่เป็นโรคออกมาเผาทำลาย การฉีดพ่นด้วยปุ๋ยน้ำชีวภาพนี้ได้ผลดีมากเมื่อฉีดแล้วจะขับไล่แมลงและเป็นการเร่งการเจริญเติบโตของผักกระเฉด ทำให้เก็บผลผลิตได้เร็วขึ้น

โรค

๑. โรคราน้ำค้าง ลักษณะอาการจะเกิดเป็นจุดสีเหลือง หรือเหลืองทั้งใบ ใบย่อยร่วง ยอดกุดและหักง่าย โป่งหรือนมลิบสีน้ำตาล

การป้องกันกำจัด

สารเคมีที่ใช้ ได้แก่ เดอโรซาน แอนทราโคล ซาพอรอล ฉีดพ่นสัปดาห์ละครั้ง

การเก็บเกี่ยว

หลังจากปลูก ๓ สัปดาห์ เริ่มเก็บเกี่ยวครั้งแรกและเก็บสัปดาห์ละครั้ง

ส่วนที่ใช้บริโภค

ยอด ใบและลำต้นอ่อน

ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

ต้นทุนการผลิตทั้งหมด	๗๑,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี
ผลผลิตรวม	๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่/รอบการผลิต
รายได้รวม	๑๔๔,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี
รายได้สุทธิ	๗๓,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี

สถานการณ์การผลิตและการตลาดผักกระเฉด

โดยในพื้นที่อำเภอบางเสาธงมีพื้นที่ปลูกผักกระเฉดทั้งหมด ๑๐๗ ไร่จำนวนเกษตรกร ๒๐ ครัวเรือน โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ของตำบลศีรษะจรเข้หน้า มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี โดย ๑ รอบ โดยจะมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตถึงในพื้นที่ ราคาขายจากหน้าบ่อเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๐ บาท เนื่องจากการขยายตัวของเขตเมืองทำให้พื้นที่ปลูกผักกระเฉดลดน้อยลงผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงกับความต้องการของตลาด

ตารางปฏิทินการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

พืช เดือน	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
ข้าว	←→			←→							←→	
มะม่วง	←→											
มะพร้าว	←→											
พืชผัก	←→											
เลี้ยงปลา	←→											
เลี้ยงกุ้ง	←→											
สัตว์ปีก	←→											

สถานการณ์การผลิตการเกษตร

๑.๑ พืชและพันธุ์พืชที่ปลูก

๑.๑.๑ ข้าว

ตำบลศรีระจระเข้ชั้นน้อย ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลศรีระจระเข้ใหญ่ กข ๖๑ , กข.๔๑ , ปทุมธานี ๑

ตำบลบางเสาธง กข ๖๑ , กข ๕๑ , กข.๔๑ , กข.๔๗ , ปทุมธานี ๑

- ศัตรูข้าวที่พบ

โรคข้าว

- โรคไหม้

แมลงศัตรูข้าว

- เพลี้ยไฟ

- หนอนห่อใบข้าว

- เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

สัตว์ศัตรูข้าว

- หนู

- หอยเชอรี่

วัชพืช

- หญ้าข้าวนก

- ข้าวเม็กแดง

- ข้าวตืดข้าวแดง

๑.๑.๒ มะม่วง

- พันธุ์ที่ใช้ปลูก มะม่วงกินสุก : น้ำดอกไม้สีทอง น้ำดอกไม้เบอร์ ๔

มะม่วงกินดิบ : เขียวเสวย แรด มันเดือนเก้า

- ศัตรูมะม่วงที่พบ

โรค

- โรคแอนแทรกโนส

- โรคราดำ

แมลงศัตรูมะม่วง

- ตัวงหนวดยาว (เจาะลำต้น)

- เพลี้ยไฟ

- เพลี้ยจักจั่น

- แมลงวันผลไม้ (แมลงวันทอง)

- เพลี้ยแป้ง

๑.๑.๓ มะพร้าว

- พันธุ์ที่ปลูก มะพร้าวอ่อนน้ำหอมหวาน, มะพร้าวแก่

- ศัตรูมะพร้าวที่พบ

แมลงศัตรูมะพร้าว

- ตัวงแรด

- ตัวงวง

- หนอนหัวดำ

-แมลงดำหนาม

๑.๑.๔ พืชผัก

ผักกะเฉด

- ศัตรูผักกะเฉดที่พบ

โรค

- โรคน้ำค้าง

แมลงศัตรูผักกะเฉด

- เพลี้ยไฟ
- ไรแดง
- ไล่เดือนแดง
- หนอนเจาะนมผักกะเฉด

ตะไคร้

- ศัตรูตะไคร้ที่พบ

แมลงศัตรูตะไคร้

- หนอนกอ
- เพลี้ยแป้ง

๑.๒ สัตว์และพันธุ์สัตว์

๑. ไก่พันธุ์พื้นเมือง ไก่ชน

๒. ไก่เนื้อ, ไก่ไข่

๓. เป็ดเนื้อ, เป็ดไข่

ศัตรูที่พบ

- โรคไข้หวัดนก

๑.๓ การผลิตด้านประมง

- ปลาน้ำจืด (ปลานิล, ปลาตะเพียน, ปลาจิ้ง, ปลากระพง) และกุ้งขาวแวนนาไม

ระบบการผลิตการเกษตร

- 1.ระบบการผลิตที่พืชเป็นหลัก ได้แก่ ข้าว, มะม่วง, ผักกระเฉด, กัญชงน้ำว่า, กัญชงหอม
- 2.ระบบการผลิตที่การประมงเป็นหลัก ได้แก่ การเลี้ยงปลาเบญจพรรณ และการเลี้ยงกุ้งขาว
3. ระบบการผลิตแบบไร่นาสวนผสม เป็นแบบการผลิตแบบไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคาผลผลิตตกต่ำ โรคแมลงระบาด ลดต้นทุนการผลิต และผลิตแบบเกื้อกูลรักษา สภาพแวดล้อม

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางแก้ไข	พื้นที่เป้าหมาย	ความสำคัญเร่งด่วน
๑.ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
๑.๑ ดินเสื่อมโทรม ๑.๒ น้ำเน่าเสีย ๑.๓ ขาดแคลนน้ำ	-ดินเสื่อม ดินเป็นกรด ขาดความอุดมสมบูรณ์ -น้ำเน่าเสียจากแหล่งอุตสาหกรรม -ขาดแคลนน้ำในการเกษตรช่วงหน้าแล้ง	-ปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด พืชตระกูลถั่ว ปุ๋ยคอกและปุ๋ยอินทรีย์ -ส่งเสริมให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี -วางแผนการบูรณาการกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม -จัดหาแหล่งกักเก็บน้ำ -ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย	ทุกตำบล	๒

๒.ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด				
๒.๑ ต้นทุนการผลิตสูง ๒.๒ ราคาตกต่ำ ๒.๓ โรคแมลง	-ต้นทุนการผลิตสูง -ราคาผลผลิตตกต่ำ -โรคแมลง -ตลาดไม่แน่นอน	-ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้เมล็ดพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน ตามอัตราที่กำหนด ร่วมกับใช้สารชีวภัณฑ์ตามระยะควบคุมไปกับการลดการใช้สารเคมี -รวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิตให้กับสหกรณ์การเกษตร -แปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า -ปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรการระบาดของโรคแมลง	ทุกตำบล	๑
๓.ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
๓.๑ กลุ่มไม่เข้มแข็ง ๓.๒ กิจกรรมไม่ต่อเนื่อง	-กลุ่มไม่เข้มแข็ง -กิจกรรมไม่ต่อเนื่อง	-ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มตั้งแต่กระบวนการผลิตติดตามให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหา -บูรณาการหน่วยงานภาคีเกี่ยวข้องเพื่อช่วยสนับสนุนให้ตรงกับความต้องการ	ทุกตำบล	๓
๔.ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์				
๔.๑ ขาดองค์ความรู้เรื่องการแปรรูป ๔.๒ ไม่ได้รับรองมาตรฐาน	-ขาดองค์ความรู้เรื่องการแปรรูป -สินค้าไม่ได้รับรองมาตรฐาน	-ส่งเสริมความรู้การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า -แนะนำ/ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอรับการรับรองมาตรฐาน	ทุกตำบล	๔

๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix

	<p>จุดแข็ง (S)</p> <p>๑. มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ๒. ดินเหมาะสมต่อการเพาะปลูกข้าว ๓. เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำนา</p>	<p>จุดอ่อน (W)</p> <p>๑. ต้นทุนการผลิตสูง ๒. ดินเสื่อมโทรม ๓. เกษตรกรทำนาหลายรอบต่อปี ๔. ผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแรงงาน</p>
<p>โอกาส (O)</p> <p>๑. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนทั้งด้านความรู้และงบประมาณ ๒. ใกล้เคียงกับซื้อ/จุดรวบรวมผลผลิต ๓. มีเครื่องมือ/เครื่องทุ่นแรงเพียงพอตลอดการผลิตและเก็บเกี่ยว ๔. การคมนาคมสะดวก ใกล้กับสนามบินสุวรรณภูมิ</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <p>-ส่งเสริมให้มีการจัดระบบการผลิตข้าวแบบครบวงจร -ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างการต่อยอดด้านการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการจำหน่าย -ทำสัญญากับสหกรณ์ในพื้นที่เพื่อให้มีตลาดรองรับผลผลิตที่ชัดเจน -ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชหลังนาเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และสร้างรายได้ทดแทนการทำนาปรัง</p>	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <p>-ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้บริหารจัดการกระบวนการผลิต -ส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อใช้เป็นแหล่งความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต -ส่งเสริม/ให้ความรู้ความเข้าใจการใช้สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์ -ส่งเสริม/รณรงค์ให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี และใช้อย่างถูกต้อง</p>
<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <p>๑. ฝนทิ้งช่วง ๒. โรคแมลงศัตรูพืช ๓. ภัยธรรมชาติต่างๆ ๔. ราคาตกต่ำ</p>	<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</p> <p>-ปรับแผนการผลิตข้าวให้เพื่อป้องกันการเสียหาย -ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการวางแผนการผลิตโดยใช้พันธุ์ที่เหมาะสม -ส่งเสริม/ให้ความรู้ด้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</p> <p>-ส่งเสริมให้เกษตรกรลดรอบการทำนาลงเหลือปีละ ๑ - ๒ รอบตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ และส่งเสริมด้านอาชีพหรือส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชอื่นที่มีตลาดรองรับ -ส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตพืช โดยปรับให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละชุมชน</p>

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ ยุทธศาสตร์การจัดระบบการผลิตข้าว

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการกระบวนการผลิต

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ ยุทธศาสตร์กำหนดเขตส่งเสริมการปลูกข้าว

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ ยุทธศาสตร์ลดรอบการทำงานของเกษตรกร

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอบางเสาะง

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

-เป้าหมาย ๑) ปรับระบบการปลูกข้าวให้สอดคล้องกับแผนการส่งน้ำของชลประทาน

๒) ลดต้นทุนการผลิตลงร้อยละ ๒๕

๓) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี

๔) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงานส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตข้าว แนะนำให้เกษตรกรรู้จักวางแผนการผลิตให้สอดคล้อง/เหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ โดยพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกจากข้อมูล Zoning ข้อมูลชุดดิน ประกอบกับแผนการส่งน้ำของโครงการชลประทานในพื้นที่ ตรงกับความต้องการของตลาด เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้มากที่สุด ลด/ละการใช้สารเคมี ลดการปนเปื้อนสารเคมีสู่สิ่งแวดล้อม และเพื่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค

กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับแผนการผลิตให้สอดคล้องกับแผนการส่งน้ำของชลประทาน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดี

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๓.๒ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ ดิน

-เป้าหมาย ๑) ปรับปรุงบำรุงดินให้สมบูรณ์ เหมาะแก่การปลูกพืช

๒) อนุรักษ์ทรัพยากรดินและสิ่งมีชีวิตในดิน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงานส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชหมุนเวียน พืชใช้น้ำน้อย หรือพืชทางเลือกอื่นๆ ที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกจากข้อมูล Zoning ว่าเหมาะกับการผลิตพืชชนิดใด ข้อมูลชุดดินและพืชที่ผลิตมีตลาดรองรับ ก่อให้เกิดรายได้ และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๑ ลดรอบการทำนาของเกษตรกร

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการใช้น้ำหมักย่อยสลายต่อซังและไถกลบต่อซัง

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการปลูกปอเทืองเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

๓.๓ พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกร

๓.๓.๑ วิสาหกิจชุมชน

-เป้าหมาย ๑) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้เกิดความเข้มแข็ง

๒) เพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงานส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มมีศักยภาพ ร่วมวางแผนกับกลุ่มเพื่อสำรวจความต้องการและการให้ความช่วยเหลือต่างๆ ประเมินความรู้ความสามารถทางด้านการผลิตและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้กลุ่มสามารถบริหารจัดการและเติบโต พัฒนาไปสู่ตลาด SME , และตลาดออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ เพิ่มศักยภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

๓.๓.๒ แปลงใหญ่

-เป้าหมาย ๑) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วง

๒) ส่งเสริมการเข้าสู่มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย GAP และการขอใช้ตราสิ่งบ่งชี้

ทางภูมิศาสตร์ GI

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงานส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อตั้งเป็นแปลงใหญ่มะม่วง ร่วมกันบริหารจัดการกลุ่มตามแนวทางพัฒนาแปลงใหญ่ ๕ ด้าน ได้แก่ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่มคุณภาพ การบริหารจัดการกลุ่ม และการตลาด ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย GAP ซึ่งทำ

ให้มีช่องทางการตลาดที่หลากหลาย และส่งเสริมให้เกษตรกรขอใช้ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า พร้อมทั้งสร้างอัตลักษณ์ของสินค้าเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๑ บริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงด้วยรูปแบบแปลงใหญ่

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการแปลงใหญ่มะม่วง

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา การผลิตสินค้า (ข้าว)	ส่งเสริมการ ผลิตข้าว คุณภาพดี	เพื่อให้เกษตรกรผลิต ข้าวที่มีคุณภาพดี	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ.บางเสาธง	เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว อ.บางเสาธง	จัดหาวิทยากรบรรยาย เรื่องการผลิตข้าว GAP แบบกลุ่ม พร้อม ศึกษาดูงาน	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด
	ส่งเสริมการ ผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวพันธุ์ดี	เพื่อให้เกษตรกรได้ แลกเปลี่ยนข้าวพันธุ์ใหม่ และทำให้มีผลผลิตที่มี คุณภาพดีขึ้น	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ.บางเสาธง	เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว อ.บางเสาธง	สนับสนุนงบในการ จัดซื้อเมล็ดพันธุ์	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	กรมการข้าว และ สนง.เกษตรจังหวัด (งบพัฒนาจังหวัด)
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร (ดิน)	ส่งเสริมการไถ กลบ ตอซัง	เพื่ออนุรักษ์ดินและ สภาพแวดล้อม	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ.บางเสาธง	เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว อ.บางเสาธง	สนับสนุนงบในการทำ สารชีวภัณฑ์เพื่อย่อย สลายตอซัง	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด (งบพัฒนาจังหวัด) สำนักงานปลัดฯ (งบ อปต.)
	ส่งเสริมการ ปลูกพืชตระกูล ถั่ว	เพื่อรักษาคุณภาพดิน และปรับปรุงคุณภาพดิน	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ.บางเสาธง	เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว อ.บางเสาธง	สนับสนุนงบและปัจจัย ในการปลูกปอเทือง	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตรอำเภอ/ สนง.พัฒนาที่ดิน
พัฒนา เกษตรกร กลุ่มองค์กร (วิสาหกิจ ชุมชน)	เพิ่มศักยภาพ การดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน	เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และการผลิตและแปรรูป ไม้ผลไม้ยืนต้น	สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนมีความรู้ในด้านการ ผลิตและแปรรูปไม้ผลไม้ ยืนต้น และสามารถผลิต เพื่อจำหน่ายในชุมชน ตลาดในชุมชน มีรายได้ เพิ่มขึ้น	วิสาหกิจ ชุมชน น้ำพริกกาก หมู ต.ศิระชะ จรเข้บ่อย	อบรมให้ความรู้และ สนับสนุนบรรจุกภัณฑ์ และปัจจัยการผลิตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด (งบปกติ) สำนักงานปลัดฯ (งบ อปต.)

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร กลุ่มองค์กร (แปลงใหญ่)	ส่งเสริมการ รวมกลุ่มเพื่อ ตั้งเป็นแปลง ใหญ่มะม่วง	เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร รวมกลุ่มตั้งเป็นแปลง ใหญ่มะม่วง และบริหาร จัดการในรูปแบบแปลง ใหญ่	เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง ต.บางเสาธง	ม.๑๒,๑๓ ต.บางเสาธง	อบรมให้ความรู้ในการ บริหารจัดการแปลงใหญ่ มะม่วง ๕ ด้าน	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด (งบปกติ)
	ส่งเสริม มาตรฐาน สินค้าเกษตร	เพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนให้เกษตรกร ขอรับรองมาตรฐาน สินค้าเกษตรปลอดภัย และการขอใช้ตรา สัญลักษณ์ GI	เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง ต.บางเสาธง	ม.๑๒,๑๓ ต.บางเสาธง	อบรมให้ความรู้และ สนับสนุนปัจจัยปัจจัย การผลิตต่างๆ ในการ ขอรับรองมาตรฐาน สินค้า	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด (งบปกติ) สนง.เกษตรจังหวัด (งบพัฒนาจังหวัด)

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาที่ดิน.๒๕๕๒-๒๕๕๖ ข้อมูลแผนที่. ดิจิตอลไฟล์ (Shapfile).

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.ข้อมูลสถานการณ์การผลิต สถานการณ์ตลาด พืชเศรษฐกิจ.

<http://www.oae.go.th>

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๕๖. การปลูกยางพารา. เอกสารคำแนะนำ. กรุงเทพฯ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.๒๕๕๙.สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี ๒๕๖๐.กรุงเทพฯ

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ(องค์การมหาชน).๒๕๕๗.

กรมอุตุนิยมวิทยา. ๒๕๕๘. อุตุนิยมวิทยานำรู้เพื่อการเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ภาคผนวก

การขับเคลื่อนสินค้าหลัก อำเภอบางเสาธง ด้วย BCG Model

สำนักงานเกษตรอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ บางเสาธง

ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ (ทำเลที่ตั้ง-ดิน-น้ำ-อุณหภูมิ) ที่มีความเหมาะสมในการเพาะปลูกพืช ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มปากแม่น้ำ
เขื่อนอ่าวไทยมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางลักษณะดินเป็นชุดดินเหนียวที่เกิดจากดินตะกอนค้ำน้ำ และตะกอนทะเล (MARINE CLAY) บริเวณ
ที่ราบลุ่มเป็นน้ำกร่อย ดินเป็นกลางถึงด่าง ค่าพีเอช (PH) 5.5 - 8.5 มีซากพืชซากสัตว์ปน เป็นดินเหนียวปนพีท (PEATY CLAY) จึงมีแร่ธาตุ
ที่สำคัญหลายชนิด ดินจึงมีธาตุอาหารพืชสูง โดยเฉพาะธาตุโพแทสเซียม (K) ลักษณะภูมิอากาศแบบชายทะเล ฤดูฝนเดือน มิถุนายน - ตุลาคม
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,682-2,6 มิลลิเมตร/ปี มีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ย 121 วันต่อปี อุณหภูมิเฉลี่ย 28.59 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย
ตลอดทั้งปี 67.64 % ความยาวนานแสงแดดเฉลี่ย ประมาณ 2,390 ชั่วโมง/ปี ด้วยแหล่งทรัพยากรชีวภาพที่หลากหลาย ผสานกับต้นทุน
ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์ เป็นแหล่งชุมชนและเขตอุตสาหกรรมที่มีกำลังซื้อสูง มีตลาดในชุมชน และห้างสรรพสินค้า
ที่มีศักยภาพและโอกาสในการสร้างมูลค่าสูงตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน

BCG Model ภาคการเกษตร Less for more (ผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก)

ต้นทาง (เกษตรกร/การผลิต)

- พัฒนาบุคลากร องค์ความรู้ เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น นุ้ยหมัก น้ำหมัก อาหารปลาจากฟางข้าว การเพาะเห็ดฟาง
- การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกษตรกรรมยั่งยืน

กลายทาง (สถาบันเกษตรกร/ผู้ประกอบการ)

- กระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต เช่น การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์
- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น การนำฟางข้าวมาแปรรูปเป็นภาชนะการนำทิ้งมะม่วงทำเป็นถ่านไบโอชาร์
- การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานสะอาดในกระบวนการผลิต การผลิตตามมาตรฐาน ออ. GMP HACCP

ปลายทาง (อุตสาหกรรม/ตลาด)

- การสร้างมูลค่า แปรรูปขั้นสูงเชิงพาณิชย์ ช่องทางการตลาดและบริการ
- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการใช้วัสดุจากธรรมชาติ พัฒนาสู่อุตสาหกรรมต้นแบบพลังงาน สิ่งทอ
- ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย (GI)

3 สูง

- ประสิทธิภาพสูง
- มาตรฐานสูง
- รายได้สูง

เป้าหมาย

2 Q

- QUALITY
- QUANTITY

สำนักงานเกษตรอำเภอบางเสาธง
E-mail : bangsaothong@doae.go.th โทร. 0-2313-4228

เรียบเรียงโดย : สุรนาถ ศรีพันธ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ที่ปลอดภัย รวมถึงมุ่งเน้นพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติปกป้องสินค้า สร้างความสะดวกในการขนส่งและจัดเก็บ ส่งเสริมด้านการตลาด

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพิ่มผลผลิตมะม่วง
- ๓.๒ ลดการใช้สารเคมี
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการผลิตมะม่วงมุ่งสู่มาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัย (GAP)
- ๓.๔ ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green)
- ๓.๕ เพิ่มมูลค่าให้สินค้าชุมชน
- ๓.๖ เพื่อประชาสัมพันธ์ความโดดเด่นของมะม่วงน้ำดอกไม้สุพรรณพราการ ผ่านเรื่องราวของชุมชน
- ๓.๗ เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ปกป้องสินค้า เพิ่มสะดวกในการขนส่งและจัดเก็บ ส่งเสริมด้านการตลาด
- ๓.๘ เพื่อส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (มะม่วงน้ำดอกไม้สุพรรณพราการ)

๔. เป้าหมาย (บอกขนาดและปริมาณงาน, กว้าง, ยาว, สูง)

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงในพื้นที่ หมู่ที่ ๒ - ๑๔ , ๑๗ ตำบลบางเสาธง จำนวน ๑๗๔ ครัวเรือน

๕. งบประมาณ ขอสับสนับสนุนงบประมาณ จากองค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง

กิจกรรมที่ ๑ อบรมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการกำจัดแมลงวันผลไม้ ดั่งหนวดยาว เพลี้ยจักจั่น

ประกอบด้วย ค่าอาหารว่าง ๓๐ บาท x ๒ มื้อ x ๔๐ ราย = ๒,๔๐๐ บาท
ค่าอาหารกลางวัน ๑๐๐ บาท x ๑ มื้อ x ๔๐ ราย = ๔,๐๐๐ บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร ๖๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง = ๓,๖๐๐ บาท
ค่าวัสดุฝึกอบรม ๔๘๐ บาท x ๔๐ ราย = ๑๙,๒๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๒ ฝึกอบรมการเพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์

ประกอบด้วย ค่าอาหารว่าง ๓๐ บาท x ๒ มื้อ x ๔๐ ราย = ๒,๔๐๐ บาท
ค่าอาหารกลางวัน ๑๐๐ บาท x ๑ มื้อ x ๔๐ ราย = ๔,๐๐๐ บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร ๖๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง = ๓,๖๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๓ พัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มไม่ผลอัตลักษณ์

ประกอบด้วย ค่ากล่องลูกฟูกไคคัทหูหิ้ว บรรจุมะม่วง ๒ กิโลกรัม
จำนวน ๑,๐๐๐ ใบ = ๑๙,๓๐๐ บาท
ค่าบล็อกพิมพ์ภายนอก พิมพ์ ๒ สี ๕ ด้าน = ๓,๕๐๐ บาท
ค่ามีดไคคัท = ๓,๕๐๐ บาท

รวมงบประมาณ ๖๕,๕๐๐ บาท (หกหมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

๖. ระยะเวลาดำเนินการ (ให้กำหนดเดือนที่สามารถทำได้)

เมษายน ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๗

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ราษฎร จำนวน ๒๑๗ คน รวม ๒๑๗ ครัวเรือน
- ๒) พื้นที่เพาะปลูกมะม่วง จำนวน ๓๐๗ ไร่
- ๓) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วง หมู่ที่ ๑๓ ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง

ลงชื่อ ..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ ..... ผู้เห็นชอบ
(.....)

ตำแหน่ง.....

รายงานสรุปยอดผู้ปลูก มะม่วง

รายงานสรุปยอดผู้ปลูกมะม่วง4					
ลำดับ	ภาค/จังหวัด/อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่เพาะปลูก	พื้นที่เก็บเกี่ยว	
รวมทั้งตำบล			217	307.63	307.63
บางเสาธง			217	307.63	307.63
1	2	6	8.00	8.00	
2	3	1	2.88	2.88	
3	4	3	4.00	4.00	
4	5	1	0.25	0.25	
5	6	3	2.50	2.50	
6	7	4	6.50	6.50	
7	8	8	5.08	5.08	
8	9	2	1.25	1.25	
9	10	7	5.50	5.50	
10	11	6	14.50	14.50	
11	12	47	70.97	70.97	
12	13	81	130.96	130.96	
13	14	46	52.75	52.75	
14	17	2	1.50	1.50	

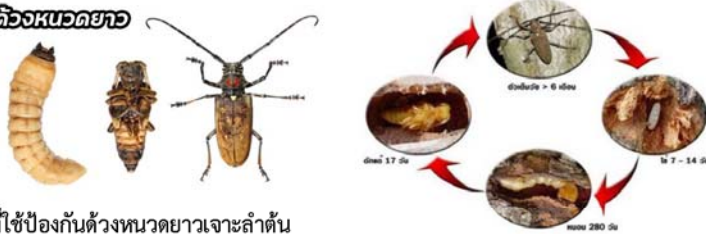
Activate Word

รายละเอียดงบประมาณ โครงการส่งเสริมคุณภาพและการสร้างมูลค่าเพิ่มไม้ผลอัตลักษณ์ (มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ)				
กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)	รายละเอียด/ขั้นตอน/วิธีการ	หน่วยงานดำเนินการ
กิจกรรมอบรมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการกำจัดแมลงวันผลไม้ ด้วยวิธีชีวภัณฑ์เพ็ญจักจั่น	๑ วัน	๒๙,๒๐๐	๑. ค่าอาหารว่าง ๓๐ บาท x ๒ มื้อ x ๔๐ ราย = ๒,๔๐๐ บาท ๒. ค่าอาหารกลางวัน ๑๐๐ บาท x ๑ มื้อ x ๔๐ ราย = ๔,๐๐๐ บาท ๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๖๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง = ๓,๖๐๐ บาท ๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม ๔๘๐ บาท x ๔๐ ราย = ๑๙,๒๐๐ บาท	สนง.กษอ. บางเสาธง
กิจกรรมฝึกอบรมการเพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์	๑ วัน	๑๐,๐๐๐	๑. ค่าอาหารว่าง ๓๐ บาท x ๒ มื้อ x ๔๐ ราย = ๒,๔๐๐ บาท ๒. ค่าอาหารกลางวัน ๑๐๐ บาท x ๑ มื้อ x ๔๐ ราย = ๔,๐๐๐ บาท ๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๖๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง = ๓,๖๐๐ บาท	สนง.กษอ. บางเสาธง
กิจกรรมพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มไม้ผลอัตลักษณ์	๑ งาน	๒๖,๓๐๐	๑. ค่ากล่องลูกฟูกได้คัทหิ้ว บรรจุมะม่วง ๒ กิโลกรัม จำนวน ๑,๐๐๐ ใบ = ๑๙,๓๐๐ บาท ๒. ค่าบล็อกพิมพ์ภายนอก พิมพ์ ๒ สี ๕ ด้าน = ๓,๕๐๐ บาท ๓. ค่ามีดได้คัท = ๓,๕๐๐ บาท	สนง.กษอ. บางเสาธง
รวมทั้งสิ้น		๖๕,๕๐๐		

รายละเอียดวัฏจักรชีวิตของมด

ด้วงหนวดยาว

สารที่ใช้ป้องกันด้วงหนวดยาวเจาะลำต้น

๑. คอปเปอร์ซัลเฟต (CuSO₄) จำนวน ๒๐ กิโลกรัม
๒. ปูนขาว จำนวน ๒๐ กิโลกรัม
๓. น้ำสะอาด จำนวน ๒๐๐ ลิตร
๔. ถังพลาสติก ขนาด ๒๐๐ ลิตร จำนวน ๒ ถัง
๕. แพลทาสี จำนวน ๔๐ อัน
๖. ไม้พาย ใช้สำหรับคนสาร จำนวน ๑ อัน
๗. ตาข่าย ขนาด ๒ นิ้ว ยาว ๕๐ เมตร

สารที่ใช้ป้องกันและกำจัดเพลี้ยจักจั่น

๑. ไวท์ออย ขนาด ๑ ลิตร จำนวน ๔๐ ขวด

สารที่ใช้ป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้

๑. สเปรย์กาวกำจัดแมลงวันทอง ขนาด ๖๐๐ มิลลิลิตร จำนวน ๘ กระป๋อง
๒. ฝิวเจอร์บอร์ดขนาด ๑.๓๐ x ๒.๔๕ เมตรหนา ๒ มิลลิเมตร จำนวน ๒ แผ่น

สำนักงานเกษตรอำเภอบางเสาธง

นายฉวีวัฒน์ จิตธีรธร
54 ม.4 ต.สิรินธรเขื่อน้อย
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-2707-4206

นายพริษฐ์ ฝึชชิตธรณ์
55/1 ม.8 ต.สิรินธรเขื่อน้อย
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-8505-1328

นายกฤษฎณ์ ก่องสุข
73/4 ม.8 ต.สิรินธรเขื่อน้อย
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-0535-4598

นายพนัง พงษ์พานิช
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 09-2254-8533

นายพนัง พงษ์พานิช
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-3286-3607

นายพนัง พงษ์พานิช
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 09-1102-7122

นายพนัง พงษ์พานิช
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-1409-8819

ประชาสัมพันธ์ของทงติดต่อเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ สิ่งป้งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ

นายนวล นวล
19 ม.14 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-7712-7724

นายประสิทธิ์ แสงทับซ้อน
57 ม.14 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-6813-4170

นางสุวรรณมณี อนุสิทธ์
43/4 ม.14 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 09-0886-5579

นางถาวร อนุสิทธ์
19/1 ม.14 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-1694-8285

นางจริยา นิลคุณปิ่นทอง
19/8 ม.14 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-6813-4170

นางศศิณี แสงทับซ้อน
57/1 ม.14 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-9223-0772

นางศศิณี แสงทับซ้อน
57/2 ม.14 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-6718-0784

นางกมลทิพย์ นิลก
83 ม.13 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-5265-5787

นางณิชาภัทรา วัฒนศิริ
84/1 ม.13 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 09-7323-9344

นางสุจิตรา วัฒนศิริ
74/3 ม.12 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-2583-2028

นางนภาพร บุญเที่ยง
12 ม.12 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-5944-4959

นางนิพนธ์ วัฒนศิริ
112/4 ม.13 ต.บางเสาธง
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-1824-8329

นายชยเทพ เสดจนานัน
53/2 ม.8 ต.สิรินธรเขื่อน้อย
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 09-5099-3403

นายสุรเดช ใจองคช
14 ม.8 ต.สิรินธรเขื่อน้อย
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 09-8174-9028

นายสุวิภา เข็มคำอาจ
40/1 ม.8 ต.สิรินธรเขื่อน้อย
อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ
โทรศัพท์ : 08-0622-4284